

Nástroje a realizace práce s rodinou

Paradigmata SPOD

	Zaměření na dítě CHILD FOCUS	Zaměření na podporu rodiny FAMILY SERVICE	Zaměření na ochranu dítěte CHILD PROTECTION
Směr intervence	Sledování individuálních potřeb dítěte v současnosti z perspektivy pro budoucnost.	Asistence pro rodinu. Udržet dítě co nejdéle v rodině.	Rodiče jsou vnímáni jako osoby lhostejné a týrající dítě. Ochrana dítěte i proti rodině.
Role státu v systému	Paternalistický – stát přepokládá rodičovské role, ale hledá pro dítě rodinu – pěstounskou, příbuzenskou, adoptivní.	Rodičovská podpora	Sankce, stát je hlídač pro bezpečí dětí.

	Child fokus	Family service	Child protection
Okruh problému	Rozvoj dětí	Sociálně / psychologický	Individuální / moralistický
Způsob intervence	Včasná intervence a regulace / nutnost posouzení.	Terapeutická	Legislativní / vyšetřující
Cíl intervence	Podpora „blahobytu“ cestou sociálních investic.	Partnerství / sociální podpora	Ochrana / snižování poškození
Vztah stát – rodič	Substituční / partnerství	Partnerství	Odporující
Práva rodičů	Dětská práva / rodičovské povinnosti	Rodičovská práva a rodinný život podporovány profesionálními sociálními pracovníky.	Dětská / rodičovská práva, vymáhána právní cestou.

Změna přístupu sociálního pracovníka

- Terapeutický postoj
- Kontrolní postoj
- Realizační postoj -

Zákon 359/1999S b

- Cíl:

§5 - Předním hlediskem sociálně-právní ochrany je **zájem a blaho dítěte, ochrana rodičovství a rodiny a vzájemné právo rodičů a dětí na rodičovskou výchovu a péči**. Přitom se přihlíží i k širšímu sociálnímu prostředí dítěte.

- Nástroje:

Povinnosti

- **(1)** Obecní úřad je povinen
- **a)** vyhledávat děti uvedené v § 6,
- **b)** působit na rodiče, aby plnili povinnosti vyplývající z rodičovské odpovědnosti,
- **c)** projednat s rodiči odstranění nedostatků ve výchově dítěte,
- **d)** projednat s dítětem nedostatky v jeho chování,
- **e)** sledovat, zda je na základě kontrolních oprávnění zamezováno v přístupu dětí do prostředí, které je z hlediska jejich vývoje a výchovy ohrožující,
- **f)** poskytnout nebo zprostředkovat rodičům na jejich žádost poradenství při uplatňování nároků dítěte podle zvláštních právních předpisů,
- **g)** oznámit obecnímu úřadu obce s rozšířenou působností skutečnosti, které nasvědčují tomu, že jde o děti uvedené v § 6.

Případové konference

- **(3)** Obecní úřad obce s rozšířenou působností je povinen
- **a)** sledovat nepříznivé vlivy působící na děti a zjišťovat příčiny jejich vzniku,
- **b)** činit opatření k omezování působení nepříznivých vlivů na děti,
- **c)** pravidelně vyhodnocovat situaci dítěte a jeho rodiny, a to zejména z hlediska posouzení, zda se jedná o dítě uvedené v § 6, podle druhu a rozsahu opatření nezbytných k ochraně dítěte, a poskytovat pomoc rodičům nebo jiným osobám odpovědným za výchovu dítěte,
- **d)** zpracovat na základě vyhodnocení situace dítěte a jeho rodiny podle písmene c) individuální plán ochrany dítěte, který vymezuje příčiny ohrožení dítěte, stanoví opatření k zajištění ochrany dítěte, k poskytnutí pomoci rodině ohroženého dítěte a k posílení funkcí rodiny a stanoví časový plán
- **e)** pořádat případové konference pro řešení konkrétních situací ohrožených dětí a jejich rodin, a to ve spolupráci s rodiči a jinou osobou odpovědnou za výchovu dítěte, dalšími přizvanými osobami,

Práva - §13 a následující

- **(1)** Vyžaduje-li to zájem na řádné výchově dítěte, může obecní úřad obce s rozšířenou působností
 - **a)** napomenout vhodným způsobem dítě, rodiče, jiné osoby odpovědné za výchovu dítěte, popřípadě toho, kdo narušuje řádnou péči o dítě,
 - **b)** stanovit nad dítětem dohled a provádět jej za součinnosti školy, popřípadě dalších institucí a osob, které působí zejména v místě bydliště nebo pracoviště dítěte,
 - **c)** uložit dítěti, rodičům nebo jiným osobám odpovědným za výchovu dítěte omezení bránící působení škodlivých vlivů na výchovu dítěte, zejména zákaz určitých činností, návštěv určitých míst, akcí nebo zařízení nevhodných vzhledem k osobě dítěte a jeho vývoji, nebo
 - **d)** uložit dítěti, rodičům nebo jiným osobám odpovědným za výchovu dítěte povinnost využít **odbornou poradenskou pomoc nebo uložit povinnost účastnit se prvního setkání se zapsaným mediátorem v rozsahu 3 hodin nebo terapie;**
- **(4)** Obecní úřad obce s rozšířenou působností zruší jím uložené výchovné opatření,
 - **a)** jestliže splní svůj účel, nebo
 - **b)** jestliže nesplní svůj účel; přitom může rozhodnout o uložení jiného výchovného opatření nebo zvolit jiné vhodné opatření sociálně-právní ochrany,

Práva – důkazní břemeno OSPOD

- **(1)** Vyžaduje-li to zájem dítěte a výchovná opatření podle § 13 odst. 1 nevedla k nápravě, může soud dočasně odejmout dítě z péče rodičů nebo jiné osoby odpovědné za výchovu dítěte; přitom dítěti nařídí nejdéle na 3 měsíce pobyt ve
 - **a)** středisku výchovné péče nebo v zařízení pro děti vyžadující okamžitou pomoc, nebo
 - **b)** zařízení poskytovatele zdravotních služeb nebo v domově pro osoby se zdravotním postižením.
- **(2)** Není-li možné zajistit dítěti potřebnou ochranu a pomoc jiným výchovným opatřením nebo opatřením sociálně-právní ochrany a zároveň není možné zajistit péči o dítě náhradní rodinnou péčí, zejména pěstounskou péčí na přechodnou dobu, může soud rozhodnout o svěření dítěte do péče zařízení pro děti vyžadující okamžitou pomoc podle odstavce 1 písm. a), jde-li o dítě,
 - **a)** které se ocitlo ve stavu nedostatku řádné péče anebo je-li život dítěte, jeho normální vývoj nebo jeho jiný důležitý zájem vážně ohrožen nebo narušen,
 - **b)** které se ocitlo bez péče přiměřené jeho věku,
 - **c)** tělesně nebo duševně týrané nebo zneužívané, nebo
 - **d)** které se ocitlo v prostředí nebo situaci, které závažným způsobem ohrožují jeho základní práva.

Sociální služby s rodinou

- Nastavení na základě případové konference
- Organizace pověřená k výkonu sociálních služeb s rodinou
- Předpokládáme, že rodina dostala organizaci

Případová konference

- Co je podle vás základní problém rodiny
- Co je problém
- Ekonomický
- Výchovný
- Vztahový – rodiče mezi sebou, rodiče a děti

Foto 6.4.2022

3 děti

Základní: řád a pravidla, byt a nepříjemná
řádní řád,
společenský řád (rodiny), třídní řád (rodiny)
prostředí domu, místo bydliště,

Ekonomika - deinkenz systém

- bez dětí se snížil příjem
- jen matka má rodičák

Rodiče vezí sebou - ne je na matce, mimoletá děti,
psychoterapie rodičů,

Děti mají povinnost rodičů?

Všichni - odchod otce od rodiny, komunita, sekta, klášter,
Ně po něti děti, doplat se na rohu čas,
hry, mýčky,

Projekta

úzkost uventy, nemoc dětí

moc práce otce,

Ekonomický: - otec a dobrá práce, nemá čas na
dětí

- vysoká ekonomická úroveň - požadavek

- otec nechce domů - matka a děti - opozici

Vztahy: Rodiče + děti - neharmoničnost, fixace matky
a vydání otce, pustí matka
k otci? Postranní děti proti otci,
toxicita vztahů,

Rodiče vezí sebou - potkání vztah, vztahový konč
(terapeut).

Soc. vydání, unavený, vždy jakkoliv,

aby otec nebyl strážák ale součástí rodiny,

Výkon SAS – zákon 108/2006Sb

- Cíl § 2
- **(1)** Každá osoba má nárok na bezplatné poskytnutí základního sociálního poradenství (§ 37 odst. 2) o možnostech řešení nepříznivé sociální situace nebo jejího předcházení.
- **(2)** Rozsah a forma pomoci a podpory poskytnuté prostřednictvím sociálních služeb musí zachovávat lidskou důstojnost osob. Pomoc musí vycházet z individuálně určených potřeb osob, musí působit na osoby aktivně, podporovat rozvoj jejich samostatnosti, motivovat je k takovým činnostem, které nevedou k dlouhodobému setrvávání nebo prohlubování nepříznivé sociální situace, a posilovat jejich sociální začleňování. Sociální služby musí být poskytovány v zájmu osob a v náležitě kvalitě takovými způsoby, aby bylo vždy důsledně zajištěno dodržování lidských práv a základních svobod osob.

Druhy a formy služeb

- **§ 32**
- Sociální služby zahrnují
- **a)** sociální poradenství,
- **b)** služby sociální péče,
- **c)** služby sociální prevence.

Služby sociální péče

- **§ 38**

- Služby sociální péče napomáhají osobám zajistit jejich fyzickou a psychickou soběstačnost, s cílem podpořit život v jejich přirozeném sociálním prostředí a umožnit jim v nejvyšší možné míře zapojení do běžného života společnosti, a v případech, kdy toto vylučuje jejich stav, zajistit jim důstojné prostředí a zacházení. Každý má právo na poskytování služeb sociální péče v nejméně omezujícím prostředí.

Služby sociální prevence

- **§ 53**
- Služby sociální prevence napomáhají zabránit sociálnímu vyloučení osob, které jsou tímto ohroženy pro krizovou sociální situaci, životní návyky a způsob života vedoucí ke konfliktu se společností, sociálně znevýhodňující prostředí a ohrožení práv a oprávněných zájmů trestnou činností jiné fyzické osoby. Cílem služeb sociální prevence je napomáhat osobám k překonání jejich nepříznivé sociální situace a chránit společnost před vznikem a šířením nežádoucích společenských jevů.

SAS - §65

- **Sociálně aktivizační služby pro rodiny s dětmi**

- **(1)** Sociálně aktivizační služby pro rodiny s dětmi jsou terénní, popřípadě ambulantní služby poskytované rodině s dítětem, u kterého je jeho vývoj ohrožen v důsledku dopadů dlouhodobě krizové sociální situace, kterou rodiče nedokáží sami bez pomoci překonat, a u kterého existují další rizika ohrožení jeho vývoje.
- **(2)** Služba podle odstavce 1 obsahuje tyto základní činnosti:
 - **a)** výchovné, vzdělávací a aktivizační činnosti,
 - **b)** zprostředkování kontaktu se společenským prostředím,
 - **c)** sociálně terapeutické činnosti,
 - **d)** pomoc při uplatňování práv, oprávněných zájmů a při obstarávání osobních záležitostí.

Sociální rehabilitace - §70

- **(1)** Sociální rehabilitace je soubor specifických činností směřujících k dosažení samostatnosti, nezávislosti a soběstačnosti osob, a to rozvojem jejich specifických schopností a dovedností, posilováním návyků a nácvikem výkonu běžných, pro samostatný život nezbytných činností alternativním způsobem využívajícím zachovaných schopností, potenciálů a kompetencí. Sociální rehabilitace se poskytuje formou terénních a ambulantních služeb, nebo formou pobytových služeb poskytovaných v centrech sociálně rehabilitačních služeb.
- **(2)** Služba podle odstavce 1 poskytovaná formou terénních nebo ambulantních služeb obsahuje tyto základní činnosti:
 - **a)** nácvik dovedností pro zvládnutí péče o vlastní osobu, soběstačnosti a dalších činností vedoucích k sociálnímu začlenění,
 - **b)** zprostředkování kontaktu se společenským prostředím,
 - **c)** výchovné, vzdělávací a aktivizační činnosti,
 - **d)** pomoc při uplatňování práv, oprávněných zájmů a při obstarávání osobních záležitostí.
- **(3)** Služba podle odstavce 1 poskytovaná formou pobytových služeb v centrech sociálně rehabilitačních služeb obsahuje vedle základních činností, obsažených v odstavci 2 tyto základní činnosti:
 - **a)** poskytnutí ubytování,
 - **b)** poskytnutí stravy,
 - **c)** pomoc při osobní hygieně nebo poskytnutí podmínek pro osobní hygienu.

Konflikt zákonů a cíle

- Jaká je základní funkce rodiny – co definuje rodinu
- Zákon 359/1999Sb. - Předním hlediskem sociálně-právní ochrany je **zájem a blaho dítěte, ochrana rodičovství a rodiny a vzájemné právo rodičů a dětí na rodičovskou výchovu a péči**. Přitom se přihlíží i k širšímu sociálnímu prostředí dítěte.
- Zákon 108/2006Sb. - Rozsah a forma pomoci a podpory poskytnuté prostřednictvím sociálních služeb musí zachovávat lidskou důstojnost osob. Pomoc musí vycházet z individuálně určených potřeb osob, musí působit na osoby aktivně, podporovat rozvoj jejich samostatnosti, motivovat je k takovým činnostem, které nevedou k dlouhodobému setrvávání nebo prohlubování nepříznivé sociální situace, a posilovat jejich sociální začleňování.

Rodina

- Na co by jste se zaměřili ve službách
- Jak by jste je realizovali – obsah služby
- Na jaké služby by jste museli mít projekt

3. deti.

Revizni - so. bydleni, zajisteni podminek
pod dohledem deti (přehle poute),
připomoc pro ote. Dány k. nase,

Matka pújdelat,

so. vacheni deti,

Služby - p. pro ote, SAS → interaimi kontakt,

Deti - NS, příp. specializovani,

Projekt → pro deti CSA,

motivaci ke změně

činnosti bydlení - Housing first?

Droge a ta

Soe. poraditni, nedokleulsko

Yanculota' poradna,

Služba pro izolovani deti,

→ spolz + pústěp,

→ samena pečujici osoby,

Socialni služba pro odleh. komunitu,

forma ranní péče, → ambulanti, připauseni
Skupina,

Aktivita pro watter + indimid. p. skupiny
pro těmž

Dítě je v NRP

- Typy NRP
- Příprava pěstounů
- Povinnosti OSPOD
- Doprovázející organizace – její povinnosti
- Po umístění dítěte do náhradní péče – již nemá právo na SAS

Typy NRP

- Osoby v evidenci
- Pro děti do 2 let
- Pro děti nad 2 roky
- Osoby pečující

Proces pro pěstouna

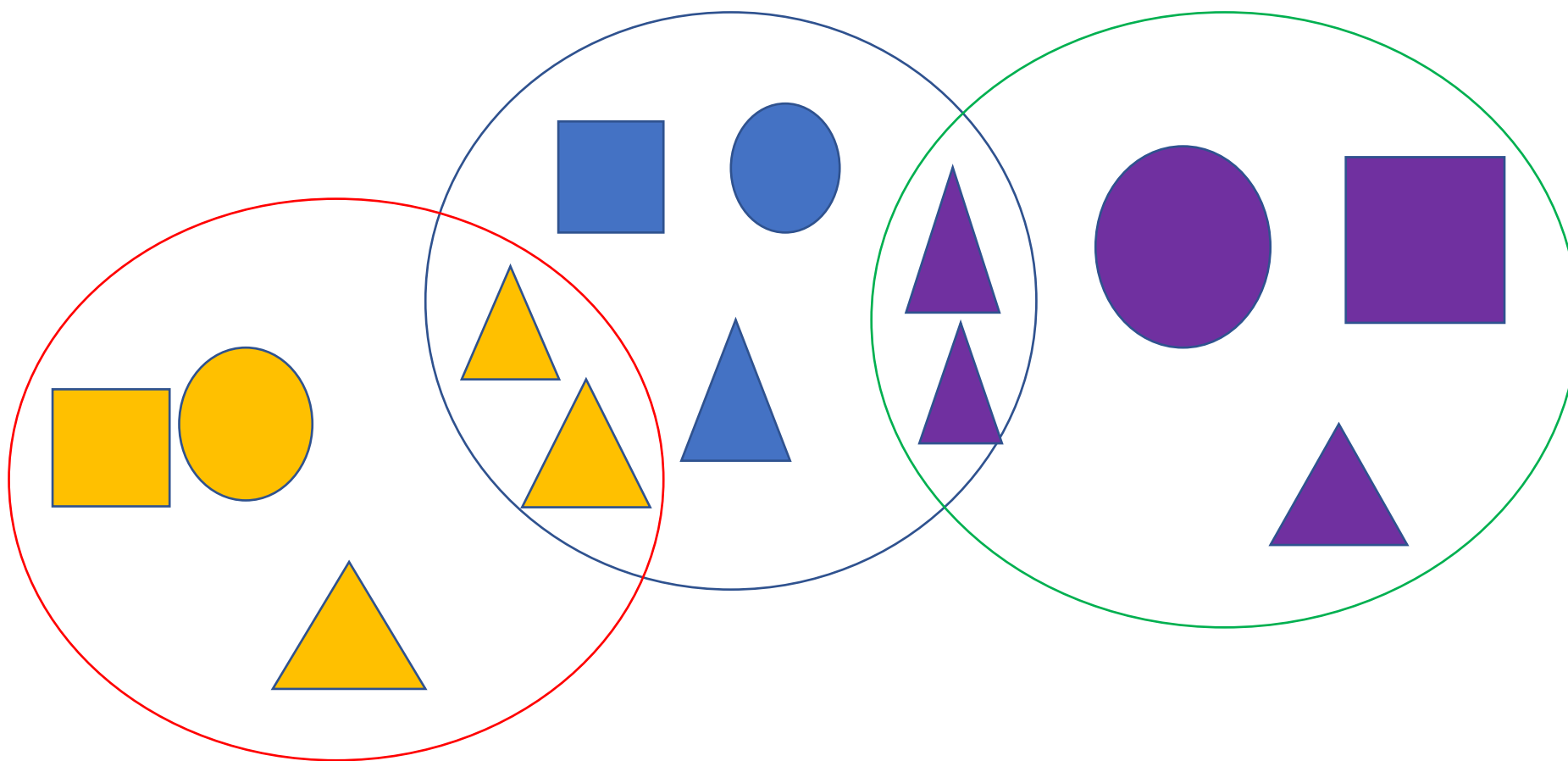
- Příbuzenská PP – bez výběru a přípravy
- Nepříbuzenská:
 - Žádost na příslušný OSPOD
 - Zařazení do přípravy – psychologická, sociální a zdravotní šetření
 - Příprava – PRIDE nebo klasická seminární
 - Zařazení do evidence a výběr doprovázející organizace
 - Přijetí dítěte

Doprovázení

- OSPOD – má povinnost min. každé 3 měsíce navštívit pěstounskou rodinu a hovořit s dítětem,
- Doprovázející organizace:
 - Klíčový sociální pracovník
 - Adaptace dítěte
 - Vzdělávání – identita dítěte, kniha života, co a jak sdělovat o původní rodině, identita dítěte
 - Asistované kontakty s biologickou rodinou
 - Zajištění odborných vyšetření
 - 14 dní – hlídací služba – respitní péče pro rodinu pěstounů

Vztahy v rodině

- Manželství a rozchodu, partnerství
- Děti v tomto systému

Dítě je v ústavní péči – 4.109/2002Sb.

§1 1) Ve školských zařízeních pro výkon ústavní výchovy nebo ochranné výchovy..., musí být zajištěno základní právo každého dítěte na výchovu a vzdělávání v návaznosti na ústavní principy a mezinárodní smlouvy o lidských právech a základních svobodách, jimiž je Česká republika vázána, vytvářeny podmínky podporující sebedůvěru dítěte, rozvíjející citovou stránku jeho osobnosti a umožňující aktivní účast dítěte ve společnosti. S dítětem musí být zacházeno v zájmu plného a harmonického rozvoje jeho osobnosti s ohledem na potřeby osoby jeho věku.

(2) Účelem zařízení je zajišťovat nezletilé osobě, náhradní výchovnou péči v zájmu jeho zdravého vývoje, řádné výchovy a vzdělávání. Zařízení spolupracují s rodinou dítěte a poskytují jí pomoc při zajišťování záležitostí týkajících se dítěte, včetně rodinné terapie a nácviku rodičovských a dalších dovedností nezbytných pro výchovu a péči v rodině. Zařízení poskytují podporu při přechodu dítěte do jeho původního rodinného prostředí nebo jeho přemístění do náhradní rodinné péče.

(3) Účelem středisek je poskytovat preventivně výchovnou péči, a tím zejména předcházet vzniku a rozvoji negativních projevů chování dítěte nebo narušení jeho zdravého vývoje, zmírňovat nebo odstraňovat příčiny nebo důsledky již vzniklých poruch chování a přispívat ke zdravému osobnostnímu vývoji dítěte. Střediska poskytují pomoc rodičům nebo jiným osobám, kterým bylo dítě svěřeno do výchovy rozhodnutím příslušného orgánu, (dále jen „osoby odpovědné za výchovu“) při výchově a vzdělávání dítěte a při řešení problémů spojených s péčí o dítě, s cílem zachovat a posílit rodinné vazby dítěte a zamezit odtržení dítěte z jeho rodinného prostředí.

(4) Zařízení a střediska spolupracují s orgány sociálně-právní ochrany dětí v souladu s individuálním plánem ochrany dítěte

ZDVOP – č.359/1999Sb.

- Pobyť do 6 měsíců
- Práce s rodinou
- Hledání řešení, ideálně biologická rodiny, případně NRP

Příklady dobré praxe

- Víkendové rodičovství
- Aktivity pro rodiče a dítě – společné prožitky

Kontrola vs. Podpora – systémový přístup

Problém nebo řešení – Dalet

Dalet je česká společnost zabývající se **koučováním, terapii, supervizi a vzděláváním.**

Řešení je jedno, kde problém vznikl. Zaměření na zdroje pomáhající ke změně.

Klientova situace z hlediska času	Zaměření na problém	Zaměření na řešení
Minulost	Minulá selhání	Minulé úspěchy
Současnost	Přítomné nedostatky	Přítomné zdroje
Budoucnost	Budoucí omezení	Budoucí možnosti

Zjednodušený pohled – systémový přístup

- Co rodina dokázala
- Co rodina umí
- Jak by to mohla využít ke změně